

OBSAH

Obecná část

1. HISTORIE VNITŘNÍHO LÉKAŘSTVÍ

Václav Jirásek

2. ÚVOD DO VNITŘNÍHO LÉKAŘSTVÍ

Pavel Klener

2.1.	Vyšetření nemocného	7
2.2.	Diagnóza	8
2.3.	Terapie vnitřních nemocí	8
2.4.	Prognóza	10
2.5.	Ekonomická hlediska při diagnostice a terapii	10
2.6.	Komunikace lékař-pacient	12
	(Radkin Honzák)	
2.6.1.	Pokus o definici	12
2.6.2.	Komunikační postupy – předpoklady pro správnou komunikaci	13
2.6.3.	Různé formy komunikace	13
	Komunikační šum	14
2.6.4.	Pravda na nemocničním lůžku	15
2.6.5.	Maastrichtský systém	15
2.7.	Základní informace z medicínského práva	16
	(Jan Mach)	
2.7.1.	Přehled základní zdravotnické legislativy	16
2.7.2.	Úmluva o lidských právech a biomedicině	17
2.7.3.	Informovaný souhlas	17
	■ Pozitivní revers	18
	■ Negativní revers	18
2.7.4.	Poskytování zdravotní péče bez souhlasu pacienta	19
	■ Nezletilý pacient a pacient zbavený způsobilosti k právním úkonům	19
2.7.5.	Zdravotnická dokumentace	20
2.7.6.	Ochrana osobních údajů, povinná mlčenlivost	20
2.7.7.	Právní odpovědnost interního lékaře	21
2.7.8.	Lékař a agresivní pacient	22
2.7.9.	Právní ochrana lékaře	22

3. NEJČASTĚJŠÍ PŘÍZNAKY VNITŘNÍCH CHOROB

Pavel Klener

3.1.	Změny tělesné teploty	25
3.1.1.	Zvýšení tělesné teploty	25
3.1.2.	Snížení tělesné teploty	28
3.2.	Únava a slabost	28
3.3.	Poruchy chuti k jídlu	29
3.3.1.	Ztráta chuti k jídlu	29
3.3.2.	Nadměrná chuť k jídlu	30
3.4.	Změny tělesné hmotnosti	30
3.4.1.	Úbytek tělesné hmotnosti	30
3.4.2.	Přírůstek hmotnosti	31
3.5.	Nevolnost a zvracení	31
3.6.	Bolest	33
3.7.	Dušnost	39
3.8.	Kašel	40
3.9.	Cyanóza	41
3.10.	Otoky	42
3.11.	Poruchy močení	43
3.12.	Poruchy defekace	43
3.13.	Zvětšení mízních uzlin	44
3.14.	Zvětšení sleziny	46
3.15.	Poruchy vědomí	47
3.16.	Poruchy spánku	50
3.17.	Krvácivé projevy	51
3.18.	Ikterus	52
3.19.	Pruritus	54
3.20.	Kožní projevy vnitřních chorob	55
	(František Vosmík)	
3.20.1.	Běžné kožní choroby a jejich systémové asociace	56
3.20.2.	Systémové choroby s kožními projevy	58
3.20.3.	Kožní projevy nádorových onemocnění	59

4. ZÁKLADY OBECNÉ A KLINICKÉ FARMAKOLOGIE

František Perlík

4.1.	Základy farmakokinetiky	62
4.1.1.	Absorpce	62
4.1.2.	Distribuce	63
4.1.3.	Biotransformace	63
	Variabilita metabolismu léčiv	63

4.1.4.	Exkrece	65
4.1.5.	Farmakokinetický princip individualizace dávkování	66
4.2.	Základy farmakodynamiky	67
4.2.1.	Faktory ovlivňující účinek látek	67
4.2.2.	Vliv hemodynamických změn	67
4.2.3.	Jaterní onemocnění	67
4.2.4.	Onemocnění ledvin	69
4.3.	Lékové interakce	70
4.3.1.	Klinický význam lékových interakcí	71
4.4.	Nežádoucí účinky léčiv	73
4.5.	Hodnocení farmakoterapie	73
4.5.1.	Farmakovigilance	75
4.5.2.	Hodnocení účinků farmakoterapie v praxi	75
4.6.	Racionální používání léčiv	75
4.6.1.	Několik praktických informací	76

5. ZÁKLADY KLINICKÉ ONKOLOGIE

Pavel Klener

5.1.	Patofyziologický úvod	77
5.1.1.	Nádorový růst	77
5.1.2.	Možnosti ovlivnění nádorového růstu	79
5.2.	Epidemiologie nádorů	79
5.3.	Diagnostika nádorů	80
5.3.1.	Základní diagnostické metody	80
5.3.2.	Posouzení rozsahu onemocnění – staging	82
	Klasifikační systém TNM	82
5.3.3.	Určení zbytkové nádorové populace	83
5.3.4.	Posuzování léčebné odpovědi	83
5.4.	Terapie nádorových onemocnění	84
5.4.1.	Chirurgická terapie	84
5.4.2.	Terapie zářením	85
5.4.3.	Chemoterapie	86
	Adjuvantní a neoadjuvantní chemoterapie	87
	Různé možnosti posílení účinnosti chemoterapie	88
5.4.4.	Hormonální terapie	88
5.4.5.	Imunoterapie	89
5.4.6.	Biomodulační terapie	90
5.4.7.	Cílená léčba	92
5.5.	Nežádoucí účinky protinádorové léčby	94
5.6.	Nejzávažnější nežádoucí účinky cytostatik a jejich léčba	96
5.6.1.	Poškození krvetvorby	96
5.6.2.	Gastrointestinální toxicita	96
5.6.3.	Poškození kůže a kožních adnex	97
5.6.4.	Poškození plic	97
5.6.5.	Poškození srdce	97
5.6.6.	Poškození ledvin a močového ústrojí	98
5.6.7.	Méně časté projevy toxicity	98
5.7.	Paliativní terapie	99
	Terapie nádorových výpotků	99
	Terapie metastáz v CNS	99
	Terapie jaterních metastáz	99
	Terapie kostních metastáz	100
	Terapie syndromu horní duté žíly	100
5.8.	Doplňková a podpůrná terapie	100
5.8.1.	Infekční komplikace	100
5.8.2.	Nutriční deficit	101
5.8.3.	Metabolické poruchy	102
5.8.4.	Bolest u onkologických nemocných	102
5.9.	Rizika tzv. alternativní medicíny v onkologii	103
5.10.	Prevence nádorových onemocnění	103

6. IMUNITNÍ SYSTÉM – OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

Jiřina Bartůňková

6.1.	Základní charakteristika imunitního systému	105
6.2.	Složky imunitního systému	105
6.2.1.	Buněčná imunita	105
6.2.2.	Humorální imunita	106
6.2.3.	Nespecifická imunita	106
6.2.4.	Specifická imunita	107
6.3.	Komunikace mezi složkami imunity	108
6.3.1.	Cytokiny	108
6.3.2.	Adhezni molekuly	109
6.4.	HLA systém	110
6.5.	Fyziologická imunitní reakce	110
6.5.1.	Imunitní reakce jako souhra složek imunity	110
6.5.2.	Mechanismy tolerance	110
6.5.2.1.	Centrální tolerance	110
6.5.2.2.	Periferní tolerance	111
6.5.3.	Regulace imunitní reakce	111
6.6.	Zánět	111
6.6.1.	Proces zánětlivé reakce	112
6.6.2.	Systémová odpověď organismu na zánět	112
6.6.3.	Reparace poškozené tkáně	112
6.7.	Imunopatologické reakce	113
6.7.1.	Reakce časně přecitlivělosti (I. typ)	113
6.7.2.	Reakce cytotoxická (II. typ)	114
6.7.3.	Reakce imunokomplexová (III. typ)	115
6.7.4.	Reakce pozdní přecitlivělosti (IV. typ)	115
6.8.	Nemoci z poruch funkce imunity	116
6.9.	Protinádorová imunita	116
	(Jan Krejssek)	
6.9.1.	Protinádorové imunitní mechanismy	117
6.9.2.	Mechanismy odolnosti nádorů vůči imunitnímu systému	117
6.10.	Transplantační imunita	117
6.10.1.	Orgánové transplantace	118
6.10.2.	Hyperakutní a akcelerovaná rejekce	118
6.10.3.	Akutní rejekce	119
6.10.4.	Chronická rejekce	119
6.10.5.	Transplantace krvetvorných kmenových buněk	119
6.10.6.	Xenotransplantace	119
6.10.7.	Implantace	119

7. MOLEKULÁRNÍ A BUNĚČNÁ BIOLOGIE

Pavel Klener jr.

7.1.	Experiment a modelové systémy	122
7.2.	Výšetrovací metody v molekulární biologii	123
7.2.1.	Polymerázová řetězová reakce, detekce DNA o známé sekvenci	123
	Využití metody PCR	126
7.2.2.	Sekvenování DNA, mutační analýza	127
	Využití sekvenování DNA	128
7.2.3.	Klonování DNA, genová terapie	128
	Využití klonování DNA	130
7.2.4.	Southern blotting, DNA fingerprinting	130
7.2.5.	Northern blotting	131
7.2.6.	Western blotting, proteomika	131
7.3.	Buněčná terapie	132
7.4.	DNA mikročipy, detekce profilu genové exprese	135

8. GENETIKA A VNITŘNÍ LÉKAŘSTVÍ*Kyra Michalová*

8.1. Klasifikace geneticky podmíněných chorob	139
8.1.1. Monogenní onemocnění.....	140
Autosomálně dominantní typ dědičnosti.....	140
Autosomálně recesivní typ dědičnosti.....	140
Dědičnost vázaná na X-chromosom.....	142
Dědičnost vázaná na Y-chromosom.....	142
Imprinting.....	142
Uniparentální disomie.....	142
Mitochondriální dědičnost.....	142
8.1.2. Vrozené aberace chromosomů.....	142
Odchylky autosomů a pohlavních chromosomů.....	144
■ Prenatální diagnostika.....	144
■ Individuální genetické odchylky.....	145
Mutace.....	145
Polymorfismy.....	145
8.1.3. Multifaktoriální onemocnění.....	145
Charakteristika multifaktoriální dědičnosti.....	145
Patologické stavy kvantitativního a kvalitativního charakteru.....	145
8.2. Metody klinické cytogenetiky	146
8.2.1. Klasická klinická cytogenetika.....	146
Vyšetřované tkáně.....	146
Barvení chromosomů.....	147
8.2.2. Molekulární cytogenetika.....	148
Fluorescenční hybridizace <i>in situ</i>	148
Sondy DNA.....	148
Srovnávací genomová hybridizace.....	149
Mnohobarevné karyotypování lidských chromosomů – mFISH a mBAND.....	150
8.2.3. Indikace k vyšetření klasickými a molekulárně cytogenetickými metodami.....	151
8.3. Projekt mapování lidského genomu a jeho využití v klinické praxi	151

9. ZÁKLADY KLINICKÉ GERIATRIE*Eva Topinková*

9.1. Stárnutí	153
9.1.1. Demografické stárnutí.....	153
9.2. Geriatrie	153
9.2.1. Definice oboru.....	153
9.2.2. Geriatrický pacient.....	153
9.3. Nemocnost ve stáří	155
9.3.1. Epidemiologické údaje.....	155
9.3.2. Modifikovaný klinický obraz chorob.....	156
Atypická symptomatologie.....	156
Kaskádový a dominový účinek.....	157
Komorbidita, multimorbidita.....	157
Polypragmázie.....	157
Akcence funkčního kontextu nemoci.....	157
Provázanost zdravotně-sociální.....	157

9.4. Komplexní geriatrické hodnocení	158
9.4.1. Multidimenzionální přístup.....	158
9.4.2. Problémové okruhy komplexního geriatrického vyšetření.....	158
9.4.3. Klinický význam komplexního geriatrického vyšetření.....	159
9.5. Farmakoterapie v geriatrii	159
9.5.1. Současná situace v preskripci u seniorů.....	159
9.5.2. Změna terapeutické hodnoty léčiv.....	159
9.5.3. Farmakokinetické a farmakodynamické změny ve vyšším věku.....	159
9.5.4. Nežádoucí účinky léčiv.....	160
9.5.5. Léky nevhodné u geriatrických pacientů a potenciálně prospěšná léčba.....	161
9.6. Geriatrické syndromy	161
9.6.1. Vymezení geriatrických syndromů.....	161
9.6.2. Syndrom sarkopenie, svalové slabosti a dekondice.....	162

10. REHABILITACE*Pavel Kolář*

10.1. Vymezení pojmu	165
10.2. Klasifikace funkční schopnosti, dysability a zdraví	165
10.3. Léčebná rehabilitace	166
10.3.1. Fyzioterapie.....	167
Diagnostické prostředky.....	167
Funkční klinické vyšetření.....	167
Funkční zátěžové vyšetření.....	167
Funkční vyšetření plic.....	167
Povrchová elektromyografie.....	168
Terapeutické prostředky.....	168
Pohybová terapie s využitím tělesné zátěže.....	168
Respirační fyzioterapie.....	168
10.3.2. Ergoterapie.....	169
10.3.3. Fyzikální terapie.....	169
Rozdělení FT podle druhu aplikované energie.....	169
Mechanoterapie.....	169
Termoterapie a hydroterapie.....	170
Elektroterapie.....	170
Fototerapie.....	170
Kombinovaná terapie a kombinace procedur fyzikální terapie.....	170
Rozdělení fyzikální terapie podle hlavního účinku.....	170
Fyzikální terapie s primárním analgetickým účinkem.....	170
Fyzikální terapie se sekundárním analgetickým účinkem.....	170
Fyzikální terapie s dominantně myorelaxačním účinkem.....	171
Fyzikální terapie s antiedematózním a trofiku podporujícím účinkem.....	171
Elektrostimulace a elektrogymnastika kosterních svalů.....	172
10.3.4. Balneoterapie.....	172

Speciální část

11. KARDIOLOGIE

Michael Aschermann

11.1. Přehled fyziologie srdce a krevního oběhu.....	175
11.1.1. Základní poznatky o srdeční funkci.....	175
11.1.2. Parametry srdeční funkce.....	176
11.1.3. Funkce krevního oběhu v klidu.....	179
11.1.4. Nervová regulace srdeční činnosti.....	179
11.2. Vyšetřovací metody v kardiologii.....	180
<i>(Jan Bultas)</i>	
11.2.1. Ambulantní monitorování EKG a krevního tlaku.....	180
11.2.2. Zátěžové testy.....	181
11.2.3. Echokardiografie <i>(Tomáš Paleček)</i>	182
11.2.4. Invazivní vyšetřovací metody.....	186
11.3. Zástava oběhu a kardiopulmonální resuscitace.....	187
<i>(Jan Bultas, Jan Bělohávek)</i>	
11.3.1. Základní neodkladná resuscitace.....	188
11.3.2. Rozšířená resuscitace.....	190
11.3.3. Terapie zástavy oběhu.....	191
11.3.4. Léčebné prostředky při kardiopulmonální resuscitaci.....	191
■ Farmakoterapie.....	191
■ Elektroimpulsoterapie.....	192
11.3.5. Poresuscitační péče.....	193
11.4. Šok <i>(Jan Bělohávek)</i>.....	196
11.4.1. Hypovolemický šok.....	197
11.4.2. Kardiogenní šok.....	198
11.4.3. Obstrukční a kompresivní šok.....	202
11.4.4. Distribuční šok.....	202
■ Septický šok.....	203
■ Anafylaktický šok.....	204
11.5. Srdeční selhání.....	205
<i>(Jan Bultas, Michael Aschermann)</i>	
11.5.1. Akutní levostranné srdeční selhání.....	207
11.5.2. Akutní pravostranné srdeční selhání.....	208
11.5.3. Chronické levostranné srdeční selhání.....	209
11.5.4. Chronické pravostranné srdeční selhání.....	210
11.5.5. Terapie srdečního selhání.....	212
11.5.6. Prevence srdeční nedostatečnosti.....	215
11.5.7. Posudkové hledisko.....	216
11.6. Poruchy srdečního rytmu.....	216
<i>(Josef Kautzner)</i>	
11.6.1. Bradyarytmie.....	221
■ Sinusová bradykardie.....	221
■ Syndrom chorého sinu.....	221
■ Syndrom karotického sinu.....	222
■ Maligní vazovagální synkopa.....	222
■ Poruchy AV vedení.....	222
11.6.2. Extrasystoly.....	225
■ Síňové extrasystoly.....	225
■ Junkční extrasystoly.....	225
■ Komorové extrasystoly.....	225
11.6.3. Tachyarytmie.....	226
11.6.3.1. Supraventrikulární tachyarytmie.....	226
■ Fibrilace síní.....	227
■ Flutter síní.....	227
■ Síňová tachykardie.....	229
■ AV junkční tachykardie.....	230
■ AV reentry tachykardie.....	231
11.6.3.2. Komorové tachyarytmie.....	232
■ Komorová tachykardie.....	232
■ Fibrilace komor.....	236
11.6.3.3. Akcelerovaný idioventrikulární rytmus.....	237
11.6.3.4. Prognostická klasifikace.....	237
11.6.4. Parasystolie.....	237
11.7. Systémová arteriální hypertenze.....	237
<i>(Karel Horký)</i>	
11.7.1. Esenciální hypertenze.....	238
11.7.2. Sekundární hypertenze.....	242
11.7.3. Terapie hypertenze.....	245
11.8. Chronická arteriální hypotenze.....	253
11.9. Ischemická choroba srdeční <i>(Jan Bultas)</i>.....	255
11.9.1. Chronické formy ICHS.....	257
■ Angina pectoris.....	257
■ Němá ischemie myokardu.....	262
■ Variantní angina pectoris.....	263
■ Koronární syndrom X.....	263
11.9.2. Akutní formy ICHS.....	264
■ Nestabilní angina pectoris a infarkt myokardu bez elevace úseku ST.....	264
■ Akutní infarkt myokardu s elevací úseku ST.....	266
■ Péče po infarktu myokardu – sekundární prevence.....	274
■ Náhlá srdeční smrt.....	275
11.10. Vrozené srdeční vady v dospělosti.....	276
<i>(František Kölbl)</i>	
11.10.1. Přehled nejčastějších vrozených vad.....	278
■ Bikuspidální aortální chlopeč.....	278
■ Defekt septa síní.....	278
■ Defekt septa komor.....	279
■ Koarktace aorty.....	280
■ Otevřená tepenná dučej – Botallova.....	281
■ Fallotova tetralogie.....	281
11.10.2. Specifické problémy dospělých s vrozenou srdeční vadou.....	282
■ Infekční endokarditida.....	282
■ Vrozená srdeční vada v těhotenství.....	283
■ Arytmie.....	283
■ Hematologické problémy nositelů cyanotických vrozených srdečních vad.....	283
■ Eisenmengerův syndrom.....	284
11.11. Získané srdeční vady <i>(Josef Veselka)</i>.....	284
11.11.1. Vady mitrální chlopně.....	284
■ Mitrální stenóza.....	284
■ Mitrální regurgitace.....	286
■ Prolaps mitrální chlopně.....	287
11.11.2. Vady aortální chlopně.....	288
■ Aortální stenóza.....	288
■ Aortální regurgitace.....	289
11.11.3. Vady trikuspidální chlopně.....	291
■ Trikuspidální regurgitace.....	291
■ Trikuspidální stenóza.....	291
11.11.4. Vady pulmonální chlopně.....	291
11.11.5. Chlopenní náhrady.....	292
11.12. Endokarditidy <i>(Michael Aschermann)</i>.....	293
11.12.1. Infekční endokarditidy.....	293
11.12.2. Neinfekční endokarditidy.....	296
■ Revmatická endokarditida.....	296
■ Marantická endokarditida.....	297
11.13. Kardiomyopatie <i>(Tomáš Paleček)</i>.....	297
11.13.1. Dilatační kardiomyopatie.....	298
11.13.2. Hypertrofická kardiomyopatie.....	299
11.13.3. Restriktivní kardiomyopatie.....	300
11.13.4. Arytmogenní kardiomyopatie pravé komory.....	301
11.13.5. Myokarditidy.....	302

■ Onemocnění myokardu při požívání alkoholu	303
■ Onemocnění myokardu při cytostatické terapii	303
11.14. Onemocnění perikardu	304
11.14.1. Akutní perikarditida	304
■ Suchá perikarditida – pericarditis sicca ...	304
■ Rekurentní perikarditida	305
11.14.2. Exsudativní perikarditida – perikardiální výpotek	306
■ Chronický perikardiální výpotek bez komprese	306
11.14.3. Vybrané formy perikarditid	307
■ Virové perikarditidy	307
■ Tuberkulózní perikarditida	307
■ Uremická perikarditida	307
■ Nádorová perikarditida	307
■ Perikarditidy u systémových onemocnění pojiva	307
■ Chyloperikard	307
11.14.4. Konstriktivní perikarditida	308
11.15. Nádory srdce (Michael Aschermann)	308
11.15.1. Primární nádory srdce	308
■ Srdeční myxomy	309
■ Srdeční sarkomy	309
11.15.2. Sekundární nádory srdce	310
11.16. Onemocnění plicního oběhu	310
<i>(Pavel Jansa, Michael Aschermann)</i>	
11.16.1. Plicní embolie a tromboembolická nemoc ..	310
11.16.2. Netrombotická plicní embolie	313
11.16.3. Chronická plicní hypertenze	314
■ Plicní arteriální hypertenze	315
■ Plicní hypertenze u srdečních onemocnění	316
■ Plicní hypertenze u respiračních onemocnění	317
■ Chronická tromboembolická plicní hypertenze	317
11.17. Onemocnění aorty (Petr Vařejka)	318
11.17.1. Degenerativní onemocnění aorty	318
11.17.2. Disekce stěny aorty	318
11.17.3. Zánětlivá onemocnění aorty	320
11.17.4. Aneuryzma aorty	320
11.18. Srdeční choroby v těhotenství (Jiří Král) ...	323
11.18.1. Vrozené srdeční vady	323
11.18.2. Získané chlopenní vady a kardiomyopatie ...	324
11.18.3. Marfanův syndrom	325
11.18.4. Poruchy srdečního rytmu	325
11.18.5. Arteriální hypertenze	325
11.19. Chirurgické výkony u nemocných se srdečními chorobami (Josef Veselka) ..	326
11.20. Transplantace srdce	328
11.21. Prevence kardiovaskulárních onemocnění (Renáta Cífková)	328
11.21.1. Rizikové faktory kardiovaskulárních onemocnění	329
11.21.2. Projekt SCORE	329
11.21.3. Ovlivnění rizika kardiovaskulárních onemocnění v klinické praxi	330

12. ANGIOLOGIE

Jiří Spáčil

12.1. Vyšetřovací metody v angiologii	335
12.1.1. Klinické vyšetření	335

12.1.2. Pomocná vyšetření	336
12.2. Choroby tepen	337
12.2.1. Ateroskleróza	337
12.2.2. Akutní ischemie končetin	338
12.2.3. Ischemická choroba dolních končetin	339
12.2.4. Diabetická makro- a mikroangiopatie	341
■ Syndrom diabetické nohy	342
12.2.5. Thrombangiitis obliterans	343
12.2.6. Vaskulitidy	343
12.2.7. Vazoneurózy, funkční tepenné poruchy	343
■ Raynaudova choroba	343
■ Raynaudův syndrom	344
■ Syndrom horní hrudní apertury	344
■ Profesionální vazoneuróza	344
■ Další vazoneurózy	344
12.2.8. Tepenná výduť – arteriální aneuryzma	345
■ Disekující aneuryzma	345
■ Pseudoaneuryzma	345
12.2.9. Ateroskleróza tepen zasobující mozek	346
12.2.10. Některé další choroby	347
12.2.11. Revaskularizační postupy se zaměřením na endovaskulární terapii	347
■ Revaskularizační metody	347
■ Řešení chronických uzávěrů	348
■ Řešení akutních uzávěrů	349
12.3. Choroby žil (Debora Karetová)	351
■ Anatomické a fyziologické poznámky	351
12.3.1. Flebotrombóza, tromboembolická nemoc ..	351
■ Zvláštní formy flebotrombózy	357
■ Phlegmasia coerulea dolens	357
■ Flebotrombóza horních končetin	357
■ Flebotrombóza v těhotenství	358
12.3.2. Varixy dolních končetin a chronická žilní insuficience	358
■ Varixy dolních končetin	358
■ Chronická žilní insuficience	359
12.3.3. Žilní záněty	360
12.4. Choroby lymfatických cév (Jiří Spáčil)	361
■ Anatomické a fyziologické poznámky	361
■ Lymfedém	361

13. PNEUMOLOGIE

Jiří Homolka

13.1. Vyšetřovací metody (Jiří Homolka)	364
13.1.1. Laboratorní vyšetření	364
13.1.2. Zobrazovací metody	365
13.1.3. Vyšetření plicní cirkulace	365
13.1.4. Radionuklidové – izotopové – metody	366
13.1.5. Endoskopická vyšetření	366
13.1.6. Bioptická vyšetření	367
13.1.7. Vyšetření funkce plic	368
13.2. Vrozené choroby dýchacího ústrojí	370
13.2.1. Mukoviscidóza – cystická fibróza	370
13.2.2. Primární ciliární dyskineze	371
13.2.3. Deficit α_1 -antitrypsinu	371
13.2.4. Vývojové vady	372
■ Tracheobronchiální vývojové vady	372
■ Plicní vývojové vady	372
■ Vývojové vady plicních cév	372
13.3. Zánětlivé choroby dýchacích cest	373
<i>(Vladimír Votava)</i>	
13.3.1. Tracheobronchitida	373
13.3.2. Bronchiolitida	373

13.4. Zánětlivé choroby plic – pneumonie373 (<i>Jiří Homolka</i>)	13.14.2. Silikatózy 408
13.4.1. Infekční pneumonie..... 374	Azbestóza 408
■ Komunitně získané pneumonie..... 374	Talkóza – talková pneumokonióza 408
■ Zvláštnosti zánětů plic v závislosti na etiologii 375	Berylióza 408
■ Pneumonie způsobené atypickým agens.. 376	13.14.3. Nekolagení pneumokoniózy 408
■ Mykotické pneumonie 377	13.15. Nádory plic (Pavel Klener).....408
■ Parazitární záněty plic 378	13.15.1. Benigní nádory plic a průdušek 408
■ Pneumonie při AIDS..... 378	13.15.2. Bronchogenní karcinom 409
13.4.2. Neinfekční pneumonie..... 379	■ Nemalobuněčné karcinomy 412
■ Aspirační pneumonie..... 379	■ Malobuněčné karcinomy 413
■ Inhalační pneumonie 379	13.15.3. Druhotné nádory plic – plicní metastázy 414
■ Postradiační pneumonie 380	13.16. Choroby pleury (Vladimír Votava).....414
■ Plicní eozinofilie – plicní eozinofilní syndromy 380	13.16.1. Fluidothorax 414
13.4.3. Plicní absces..... 381	Hrudní empyém..... 416
13.5. Tuberkulóza382	Hemothorax 417
13.5.1. Primární tuberkulóza 384	Chylothorax 417
13.5.2. Postprimární tuberkulóza 384	13.16.2. Pneumothorax..... 417
13.5.3. Závažné formy tuberkulózy..... 387	13.16.3. Fibrothorax 418
■ Miliární tuberkulóza 387	13.16.4. Nádory pleury (<i>Jiří Homolka</i>) 418
■ Kazeózní pneumonie..... 387	■ Primární nádory pleury 418
■ Tuberkulóza nitrohruďních uzlin 388	Benigní mezoteliom 418
■ Multirezistentní tuberkulóza a extenzivně rezistentní tuberkulóza 388	Maligní mezoteliom 418
13.5.4. Mykobakterií 388	■ Metastatické nádory pleury 419
13.6. Chronická obstrukční plicní nemoc389	13.17. Choroby mediastina419
13.6.1. Chronická bronchitida 389	13.17.1. Akutní mediastinitida 419
13.6.2. Emfyzém 391	13.17.2. Chronická mediastinitida 420
13.7. Asthma bronchiale392	13.17.3. Nádory mediastina 420
13.8. Bronchiectázie395	13.18. Jiné choroby plic (Vladimír Votava)421
13.9. Hypoventilační syndromy396	13.18.1. Syndrom středního laloku 421
13.9.1. Syndrom spánkové apnoe 396	13.18.2. Polékové poškození plic 421
13.9.2. Centrální alveolární hypoventilace..... 397	13.18.3. Hemoptýza..... 422
13.9.3. Hypoventilační syndrom při obezitě – Pickwickův syndrom 397	13.18.4. Chronický perzistující kašel 423
13.10. Respirační nedostatečnost397	13.19. Transplantace plic (Jiří Homolka)424
13.10.1. Syndrom akutní dechové tísně – ARDS..... 397	
13.10.2. Respirační nedostatečnost při CHOPN 398	
13.11. Plicní tromboembolie399	
13.12. Plicní hypertenze399	
13.13. Intersticiální plicní procesy399	
13.13.1. Sarkoidóza 400	
13.13.2. Exogenní alergické alveolity..... 401	
13.13.3. Lymfoidní intersticiální pneumonie..... 402	
13.13.4. Plicní vaskulitidy 403	
■ Lymfomatoidní granulomatóza 403	
■ Nekrotizující sarkoidní granulomatóza ... 403	
13.13.5. Kryptogenní fibrotizující alveolitida 403	
13.13.6. Poléková plicní fibróza 404	
13.13.7. Plicní projevy difúzních chorob pojiva..... 404	
13.13.8. Vzácné choroby provázené vznikem intersticiální plicní fibrózy..... 406	
■ Plicní alveolární proteinóza..... 406	
■ Granulomatóza z Langerhansových buněk..... 406	
■ Neurofibromatóza 406	
■ Lymfangioleiomyomatóza 406	
■ Idiopatická plicní hemosideróza..... 406	
■ Goodpastureův syndrom 406	
■ Syndrom Heřmanského-Pudlákova 406	
13.14. Profesionální plicní choroby407 (<i>Vladimír Votava</i>)	
13.14.1. Silikóza 407	
	13.17.1. Akutní mediastinitida 419
	13.17.2. Chronická mediastinitida 420
	13.17.3. Nádory mediastina 420
	13.18. Jiné choroby plic (Vladimír Votava)421
	13.18.1. Syndrom středního laloku 421
	13.18.2. Polékové poškození plic 421
	13.18.3. Hemoptýza..... 422
	13.18.4. Chronický perzistující kašel 423
	13.19. Transplantace plic (Jiří Homolka)424

14. HEMATOLOGIE

Pavel Klener

14.1. Vyšetřovací metody430
14.2. Anémie (Jaroslav Čermák).....432
14.2.1. Anémie z poruchy tvorby prekurzorů erytrocytů 433
14.2.1.1. Kongenitální dyserythropoetické anémie 433
14.2.1.2. Anémie z poruchy hemoglobinizace erytrocytů 434
■ Kongenitální sideroblastická anémie 434
■ Získané sideroblastické anémie 434
14.2.2. Anémie z nedostatku látek nutných pro normální proliferaci a maturaci erytrocytů 434
■ Anémie z nedostatku železa – sideropenické anémie 434
■ Anémie z nedostatku vitamínu B ₁₂ a kyseliny listové 437
■ Anémie při chronickém onemocnění 440
14.2.3. Anémie ze zvýšeného zániku erytrocytů 441
14.2.3.1. Korpuskulární hemolytické anémie 441
■ Hemolytické anémie z poruchy struktury erytrocytární membrány..... 441
Dědičná sférocytóza 441
Dědičná eliptocytóza 442
■ Hemolytické anémie z poruchy enzymatické výbavy erytrocytů 442

Anémie při deficitu pyruvátkinázy.....	442
Anémie při deficitu glukóza-6-fosfátdehydrogenázy.....	443
■ Hemolytické anémie z poruchy tvorby hemoglobinu	443
Beta-thalasémie.....	443
Alfa-thalasémie.....	444
Srpkovitá anémie	445
14.2.3.2. Extrakorpuskulární hemolytické anémie	445
■ Autoimunitní hemolytické anémie.....	446
Autoimunitní hemolytická anémie s tepelnými či chladovými protilátkami	446
Polékové hemolytické anémie	447
Hemolytická choroba novorozenců	447
■ Neimunitní hemolytické anémie	448
Mikroangiopatická hemolytická anémie.....	448
14.2.4. Anémie z krevních ztrát.....	448
■ Akutní posthemoragická anémie	448
■ Chronická posthemoragická anémie	449
14.3. Chorobné stavy ze zvýšeného počtu erytrocytů (Pavel Klener).....	449
■ Sekundární polyglobulie.....	449
■ Nepravá polyglobulie – erytrocytóza	449
■ Primární polycytémie.....	449
14.4. Kvantitativní a kvalitativní odchylky bílých krvinek	449
■ Neutrofilie.....	449
■ Eozinofily.....	451
■ Bazofily.....	451
■ Lymfocyty.....	451
■ Monocyty.....	452
14.5. Poruchy hematopoetické kmenové buňky.....	452
14.5.1. Aplastická anémie – dřevový útlum.....	453
(Jaroslav Čermák)	
■ Čistá aplazie červené řady	455
14.5.2. Paroxysmální noční hemoglobinurie	455
14.5.3. Myelodysplastický syndrom.....	456
14.6. Myeloproliferativní onemocnění	460
(Pavel Klener)	
14.6.1. Akutní myeloidní leukémie	460
(Pavel Klener, Petr Cetkovský)	
14.6.2. Chronická myeloidní leukémie.....	463
(Pavel Klener)	
14.6.3. Myeloproliferativní syndromy	465
■ Primární myelofibróza	465
■ Primární polycytémie.....	466
■ Primární trombocytémie.....	468
14.7. Lymfatické leukémie.....	468
14.7.1. Akutní lymfoblastická leukémie	468
(Pavel Klener, Petr Cetkovský)	
14.7.2. Chronická lymfatická leukémie	471
(Pavel Klener, Marek Trněný)	
14.7.3. Prolymfocytární leukémie	473
14.7.4. Trichocelulární leukémie.....	474
14.8. Hodgkinův lymfom (Pavel Klener).....	474
14.9. Nehodgkinské lymfomy	477
(Pavel Klener, Marek Trněný)	
14.9.1. Uzlinové formy NHL.....	480
■ B-buněčné lymfomy	481
■ T-buněčné lymfomy	483
14.9.2. Extranodální lymfomy	484
■ Maltomy	484
■ Primární kožní lymfomy.....	485
■ Primární lymfomy CNS.....	485
■ Jiné primárně mimouzlinové NHL	486
14.10. Lymfoproliferativní onemocnění s tvorbou paraproteinu (Pavel Klener) ...	486
14.10.1. Makroglobulinémie	486
14.10.2. Plazmocytom.....	486
■ Zvláštní formy mnohočetného myelomu. 490	
■ Monoklonální gamapatie neurčeného významu.....	490
14.10.3. Choroby z těžkých řetězců.....	490
14.11. Amyloidóza	490
14.11.1. Primární amyloidóza.....	491
14.11.2. Sekundární amyloidóza.....	491
14.12. Histiocytární malignity (Petr Cieslar).....	492
■ Histiocytární medulární retikulóza.....	492
14.13. Poruchy hemostázy	492
(Peter Salaj, Petr Cieslar)	
14.13.1. Vyšetřovací metody (Peter Salaj).....	494
14.13.2. Trombocytopenie a trombocytopatie.....	495
14.13.2.1. Trombocytopenie ze snížené trombocytární produkce.....	495
14.13.2.2. Trombocytopenické purpury ze zvýšené sekvestrace krevních destiček.....	495
14.13.2.3. Trombocytopenické purpury ze zvýšené trombocytární destrukce	496
■ Idiopatická trombocytopenická purpura... 496	
■ Heparinem indukovaná trombocytopenie II. typu.....	497
■ Trombotická trombocytopenická purpura	497
■ Hemolyticko-uremický syndrom	498
■ Diseminovaná intravaskulární koagulace	498
14.13.2.4. Hereditární trombocytopatie.....	500
■ Poruchy trombocytárních glykoproteinů	500
■ Poruchy granul krevních destiček	501
■ Poruchy signální transdukce	501
■ Poruchy trombocytární prokoagulační aktivity.....	501
14.13.2.5. Získané trombocytopatie.....	501
14.13.3. Koagulopatie.....	502
14.13.3.1. Hemofilie	502
14.13.3.2. Von Willebrandova choroba	503
14.13.3.3. Deficity ostatních koagulačních faktorů.....	505
■ Dysfibrinogémie	505
■ Deficit koagulačního faktoru II	505
■ Deficit koagulačního faktoru V	506
■ Deficit koagulačního faktoru VII	506
■ Deficit faktoru X	506
■ Deficit koagulačního faktoru XI	506
■ Deficit faktorů kontaktní fáze	507
■ Deficit koagulačního faktoru XIII	507
■ Vrozené kombinované deficity koagulačních faktorů.....	507
14.13.4. Specifické inhibitory koagulačních faktorů.....	507
14.13.4.1. Inhibitor FVIII/IX u pacientů s hemofilií	507
14.13.4.2. Získané inhibitory FVIII.....	508
14.13.5. Trombofilní stavy.....	509
14.13.6. Krvácivé stavy z cévních příčin	510
(Petr Cieslar)	
■ Hereditární hemoragická telangiektázie... 510	
■ Získané purpury	511

15. HEMOTERAPIE A TRANSPLANTACE KOSTNÍ DŘEŇ

Pavel Klener

15.1. Hemoterapie (Zdenka Gašová).....	513
■ Transfúzní přípravky	514
Plná krev	514
Erytrocyty	514
Trombocyty	517
Granulocyty	518
Plazma	519
15.2. Terapeutické hemaferézy	519
15.2.1. Depleční výkony	520
15.2.2. Výměna plazmy nebo buněčných elementů	520
15.2.3. Sběr buněk – PBPC, DLI.....	520
15.3. Transplantace krvetvorných buněk.....	520
(Marek Trněný)	
15.3.1. Průběh transplantace.....	521
Autologní transplantace	521
Allogenní transplantace	522
15.3.2. Indikace k transplantaci léčbě.....	522
■ Nenádorová onemocnění	522
■ Nádorová onemocnění krvetvorby.....	522
■ Solidní tumory	523
15.3.3. Komplikace a podpůrná terapie.....	523

16. IMUNOLOGICKY PODMÍNĚNÁ ONEMOCNĚNÍ

Jiřina Bartůňková

16.1. Imunologické vyšetření	525
16.1.1. Anamnéza	525
16.1.2. Příznaky imunologicky podmíněných chorob	525
16.1.3. Laboratorní vyšetření	527
16.2. Imunodeficience	529
16.2.1. Primární imunodeficience	531
■ Selektivní deficit IgA	531
■ Brutonova agamaglobulinémie	531
■ Běžná variabilní imunodeficience	531
■ Další formy protilátkových imunodeficitů	532
■ Poruchy komplementového systému	532
■ Syndrom hyperIgE.....	532
■ Poruchy fagocytózy	533
■ Deficity imunity zprostředkované lymfocyty T.....	533
16.2.2. Sekundární imunodeficience.....	533
■ Sekundární protilátkové imunodeficience..	533
■ Získané granulocytopenie	534
■ Imunodeficience po splenektomii	534
■ Další získané imunodeficience.....	534
■ Infekce virem lidské imunodeficience	535
16.3. Autoimunitní onemocnění.....	535
16.4. Vaskulitidy (Radim Bečvář).....	545
16.4.1. Vaskulitidy postihující malé cévy	546
■ Wegenerova granulomatóza	546
■ Mikroskopická polyarteriitida	547
■ Syndrom Churgův-Straussové	547
■ Idiopatický hypereozinofilní syndrom.....	547
■ Henochova-Schönleinova purpura	547
■ Kožní leukocytoklastická vaskulitida.....	548
16.4.2. Vaskulitidy postihující převážně cévy středního kalibru	548

■ Polyarteriitida nodosa.....	548
■ Kawasakiho choroba	549
■ Buergerova choroba.....	549
16.4.3. Vaskulitidy postihující velké cévy.....	549
■ Obrovskobuněčná arteriitida	549
■ Takayasuova arteriitida	550
16.4.4. Další vaskulitické syndromy a jednotky řazené k vaskulitidám.....	551
■ Překryvný polyangiitický syndrom	551
■ Behçetova choroba.....	551
■ Relabující polychondritida	551
■ Kryoglobulinémie	551
16.5. Alergická onemocnění (Petr Panzner)	552
16.5.1. Alergické respirační choroby	556
■ Alergická rinitida a konjunktivitida.....	556
■ Asthma bronchiale	556
16.5.2. Alergie na včelí a vosí jed	556
16.5.3. Kožní projevy alergií	557
■ Urtikárie	557
16.5.4. Kontaktní dermatitida	558
16.5.5. Alergie na potraviny	558
16.5.6. Alergie na léky	559

17. GASTROENTEROLOGIE

Karel Lukáš, Václav Jirásek

17.1. Funkční poruchy	563
17.1.1. Dyspepsie	563
17.1.2. Horní dyspepsie	563
17.1.3. Dolní dyspeptický syndrom	564
17.1.4. Funkční anorektální poruchy.....	565
17.1.5. Solární syndrom a neurodigestivní astenie ..	565
17.1.6. Dyspepsie při dysfunkci Oddiho sfinkteru a dysfunkce žlučníku.....	565
17.1.7. Diagnostika funkčních poruch	566
17.1.8. Terapie funkčních poruch.....	567
17.1.9. Prognóza funkčních poruch.....	568
17.2. Nemoci jícnu (Karel Lukáš).....	568
17.2.1. Refluxní choroba jícnu – refluxní ezofagitida.....	569
17.2.2. Barrettův jícen – dispenzarizace a léčba	572
17.2.3. Refrakterní refluxní choroba jícnu	572
17.2.4. Ostatní ezofagitidy.....	572
■ Infekční ezofagitidy	572
■ Ezofagitida způsobená léky	572
■ Chemická (korozivní) ezofagitida	572
■ Ezofagitida po chemoterapii.....	573
■ Ezofagitida radiační	573
17.2.5. Hiátová hernie	573
17.2.6. Poruchy jícnové motility.....	574
■ Primární poruchy jícnové motility.....	574
Achalazie	574
Difúzní jícnový spasmus	574
Hyperdynamický jícen	575
Neklasifikovatelné primární poruchy motility jícnu	575
■ Sekundární poruchy jícnové motility.....	575
Sklerodermie	575
Sjögrenův syndrom	575
Dermatomyozitida.....	575
Presbyezofagus.....	575
Nervová onemocnění.....	575
Jícnová manifestace systémových onemocnění.....	575
17.2.7. Strukturální anomálie jícnu.....	575

■ Jícnové membrány a prstence	575	17.4.5. Cévní poruchy tenkého střeva – intestinální	
■ Divertikly	575	ischémie	608
Zenkerův divertikl	575	■ Akutní mezenterální ischémie	608
Divertikly středního jícnu	576	Embolie horní mezenterální tepny	608
Epifrenické divertikly	576	Neokluzivní mezenterální ischémie	608
17.2.8. Cizí tělesa a poškození jícnu.....	576	Trombóza horní mezenterální tepny	608
Traumatické poškození a dekubitální		Mezenterální žilní trombóza	608
vředy v jícnu	576	Fokální segmentální ischémie tenkého	
Perforace jícnu	576	střeva	609
»Steak house« syndrom.....	576	■ Chronická mezenterální ischémie.....	609
Syndrom Malloryho-Weissův	576	■ Vaskulitidy splanchnické cirkulace	609
17.2.9. Nádory jícnu	576	17.4.6. Entero(kolo)patie z nesteroidních	
■ Benigní nádory jícnu.....	576	antirevmatik	610
■ Maligní nádory jícnu.....	576	17.4.7. Nádory tenkého střeva	610
17.3. Nemoci žaludku (Václav Jirásek)	577	■ Benigní nádory	610
17.3.1. Gastritidy	579	■ Maligní nádory.....	610
■ Akutní gastritida, akutní indigestce	579	17.5. Idiopatické střevní záněty (Karel Lukáš)	611
■ Chronická gastritida	580	17.5.1. Ulcerózní kolitida	612
■ Antrální superficiální gastritida	580	17.5.2. Crohnova nemoc	614
■ Multifokální atrofická gastritida	581	17.5.3. Idiopatické střevní záněty a těhotenství.....	617
■ Autoimunitní gastritida	581	17.5.4. Méně obvyklé kolitidy	617
■ Chemická gastritida.....	581	17.5.5. Terapie idiopatických střevních zánětů.....	617
■ Terapie gastritid	582	17.5.6. Prognóza idiopatických střevních zánětů.....	619
17.3.3. Peptický vřed	582	17.6. Nemoci tlustého střeva	619
17.3.4. Syndrom Zollingerův-Ellisonův	586	■ Anatomické a fyziologické poznámky	619
17.3.5. Stavby po operaci žaludku	586	(Václav Jirásek)	
17.3.6. Gastropatie.....	586	Vyšetřovací metody (Karel Lukáš).....	619
■ Gastropatie indukovaná nesteroidními		17.6.1. Megakolon	620
antirevmatiky	587	17.6.2. Poruchy motility – pseudoobstrukce	621
■ Hemoragická gastropatie	588	17.6.3. Záněty tlustého střeva	621
■ Vaskulární gastropatie.....	589	17.6.4. Divertikulóza tračníku	623
Kongestivní gastropatie, gastropatie		17.6.5. Polypy a polypózy (Václav Jirásek).....	623
při portální hypertenzi	589	■ Polypy tlustého střeva.....	623
Gastrická antrální vaskulární ektázie	589	■ Polypózy.....	624
■ Aftózní gastropatie	589	Familiární adenomatózní polypóza	624
■ Hyperplastické gastropatie	590	Atenuovaná familiární adenomatózní	
Gastropathia gigantea – Ménérierova		polypóza	625
nemoc.....	590	Peutzův-Touraineův-Jeghersův syndrom	
17.3.7. Nádory žaludku.....	590	Syndrom juvenilní polypózy	625
■ Žaludeční polypy a benigní nádory		17.6.6. Karcinom tračníku a konečníku	625
žaludku.....	590	(Pavel Klener, Václav Jirásek)	
■ Karcinom žaludku	591	■ Hereditární nepolypózní karcinom	
■ Lymfom žaludku	593	tlustého střeva	628
■ Gastrointestinální stromální tumory	594	17.7. Nemoci rektu a anu (Karel Lukáš)	628
17.3.8. Bezoáry a cizí tělesa	595	■ Anatomické a fyziologické poznámky	628
■ Bezoáry.....	595	(Václav Jirásek)	
■ Cizí tělesa	595	Vyšetřovací metody (Karel Lukáš).....	629
17.3.9. Poruchy evakuace žaludku (Karel Lukáš)	595	17.7.1. Hemoroidy a anorektální varixy	629
17.4. Nemoci tenkého střeva (Přemysl Frič).....	596	17.7.2. Abscesy a píštěle.....	630
17.4.1. Malabsorpční syndrom	598	17.7.3. Rektální a anální prolaps.....	630
17.4.2. Celiakie	599	17.7.4. Řitní trhlina	630
17.4.3. Selektivní malabsorpce	602	17.7.5. Fekální inkontinence.....	630
■ Deficit laktázy.....	602	17.7.6. Anální pruritus.....	630
■ Primární malabsorpce žlučových kyselin.	603	17.7.7. Condylomata acuminata.....	631
■ Tropická malabsorpce, tropická		17.7.8. Anální karcinom	631
enteropatie a tropická sprue.....	603	17.8. Průjem a zácpa.....	631
■ Syndrom slepé kličky.....	603	17.8.1. Průjem	631
■ Syndrom krátkého střeva	604	■ Cestovní průjem	634
■ Exsudativní gastroenteropatie.....	604	■ Falešný (předstíraný) průjem	635
■ Radiační enteritida	605	17.8.2. Zácpa (Václav Jirásek).....	635
■ Whippleova choroba	606	17.9. Gastrointestinální projevy při AIDS	637
■ Amyloidóza.....	606	(Václav Jirásek, Karel Lukáš)	
■ Progresivní systémová skleróza	606	17.10. Krvácení do trávicího ústrojí	637
17.4.4. Divertikly tenkého střeva.....	607	(Václav Jirásek)	
■ Divertikly duodena.....	607	17.11. Střevní parazitární infekce	640
■ Divertikly jejunu a ilea	607	(Václav Jirásek, Karel Lukáš)	
■ Meckelův divertikl.....	607	17.11.1. Onemocnění vyvolaná prvoky.....	640

■ Giardióza, lamblióza.....	640
■ Améboza, amébová dyzenterie	641
■ Kryptosporidióza.....	641
17.11.2. Helmintózy – infekce vyvolané helminty	642
■ Infekce vyvolané motolicemi – trematodózy.....	642
Schistosomózy – bilharziózy	642
■ Cestodózy – infekce vyvolané tasemnicemi	642
Infekce vyvolaná tasemnicí <i>Taeniarhynchus saginatus</i>	642
Infekce vyvolaná tasemnicí <i>Taenia solium</i>	642
Difylobotrióza	642
Hymenolepióza	643
Echinokokóza – cystická hydatidóza	643
■ Infekce vyvolané hlísticemi – nematodózy	643
Askarióza	643
Enterobióza – oxyurióza	643
Trichurióza – trichocefalóza.....	643
Larvální toxokaróza	644

18. CHOROBY JATER

Marie Brodanová, Petr Urbánek

18.1. Vyšetřovací metody	646
18.1.1. Anamnéza a fyzikální vyšetření.....	646
18.1.2. Pomocná vyšetření	647
18.2. Ikterus.....	650
18.3. Familiární hyperbilirubinémie	650
18.3.1. Gilbertův syndrom	651
18.3.2. Criglerův-Najjarův syndrom.....	651
18.3.3. Dubinův-Johnsonův syndrom	652
18.3.4. Rotorův syndrom.....	652
18.4. Cholestáza.....	652
18.5. Ztukovatění jater	653
18.5.1. Prostá jaterní steatóza.....	654
18.5.2. Nealkoholická steatohepatitida	656
18.5.3. Ložisková steatóza jater.....	657
18.6. Jaterní cirhóza	657
■ Primární biliární cirhóza	662
18.7. Portální hypertenze	663
18.8. Ascites	668
■ Spontánní bakteriální peritonitida	672
18.9. Jaterní selhání	673
18.9.1. Jaterní encefalopatie	675
18.9.2. Hepatorenální syndrom	677
18.10. Virové hepatitidy (Petr Urbánek)	679
18.10.1. Virová hepatitida A.....	680
18.10.2. Virová hepatitida B.....	681
18.10.3. Virová hepatitida C.....	685
18.10.4. Méně časté virové hepatitidy	687
■ Infekce virem hepatitidy D.....	687
■ Infekce virem hepatitidy E.....	687
■ Infekce virem hepatitidy G.....	687
■ Infekce virem TTV	688
18.11. Chronické hepatitidy.....	688
18.11.1. Autoimunitní hepatitidy	690
18.11.2. Granulomatózní hepatitidy	691
18.12. Toxické jaterní poškození	691
(Marie Brodanová)	
18.12.1. Nejčastější hepatotoxické látky	692
18.12.2. Formy toxického poškození jater.....	693
18.13. Poškození jater alkoholem	693

18.14. Hemochromatóza	696
18.15. Wilsonova choroba	698
18.16. Porfyrie (Milan Kaláb)	700
18.16.1. Erythropoetické porfyrie.....	701
■ Kongenitální erythropoetická porfyrie	701
18.16.2. Erytrohepatální protoporfyrie	702
18.16.3. Hepatální porfyrie	702
■ Akutní intermitentní porfyrie.....	702
■ Porphyria variegata.....	705
■ Hereditární koproporfyrie	705
■ Chronická jaterní porfyrie	705
18.16.4. Některé stavy spojené s porfyrinurií	707
18.17. Jaterní cysty a abscesy jater	707
(Marie Brodanová)	
18.17.1. Polycystóza jater.....	707
18.17.2. Pyogenní absces jater.....	708
18.17.3. Amébový jaterní absces.....	708
18.18. Nádory jater (Pavel Klener)	708
18.18.1. Benigní nádory.....	708
■ Adenom jater.....	708
■ Adenomatóza jater.....	709
■ Fokální nodulární hyperplazie.....	709
■ Teratom	709
■ Hemangiom.....	709
18.18.2. Maligní nádory jater.....	709
18.18.2.1. Primární nádory	709
■ Hepatocelulární karcinom.....	709
■ Cholangiokarcinom	711
18.18.2.2. Sekundární nádory jater	711
18.19. Játra a těhotenství (Marie Brodanová)	712
18.19.1. Onemocnění jater nesouvisějící s těhotenstvím	712
18.19.2. Jaterní onemocnění specifická pro těhotenství	713
18.19.3. Icterus gravidarum	713
18.20. Overlap syndrom.....	714
18.21. Transplantace jater	715

19. CHOROBY ŽLUČNÍKU, ŽLUČOVÝCH CEST A PANKREATU

Zdeněk Mareček

19.1. Choroby žlučníku	717
19.1.1. Diagnostika onemocnění žlučníku a žlučových cest.....	719
19.1.2. Cholelitiáza	719
■ Cholesterolová cholelitiáza.....	720
■ Pigmentová cholelitiáza	724
■ Cholesterolóza a adenomyomatóza žlučníku.....	725
19.1.3. Cholecystitida.....	725
■ Akutní kalkulózní cholecystitida.....	726
■ Chronická kalkulózní cholecystitida.....	726
■ Akalkulózní cholecystitida	727
■ Hydrops žlučníku.....	727
19.1.4. Postcholecystektomický syndrom	727
19.1.5. Biliární dysfunkce	728
19.1.6. Karcinom žlučníku	728
19.2. Choroby žlučových cest	729
19.2.1. Choledocholitiáza	729
19.2.2. Cholangitida	730
■ Akutní cholangitida.....	730
■ Chronická cholangitida	731
■ Primární sklerozující cholangitida	731
19.2.3. Dysfunkce Oddiho svěrače	731

19.2.4.	Stenóza Vaterovy papily	732
19.2.5.	Nádory žlučových cest.....	732
	■ Karcinom Vaterovy papily	733
19.2.6.	Některé vzácnější afekce	733
	■ Hemobilie	733
	■ Biliární ileus.....	734
	■ Biliární peritonitida.....	734
19.3.	Nemoci slinivky břišní (Petr Dítě)	734
	Anatomické a fyziologické poznámky.....	734
19.3.1.	Vyšetřovací metody	734
19.3.2.	Vrozené anomálie slinivky břišní.....	735
19.3.3.	Akutní pankreatitida	736
19.3.4.	Chronická pankreatitida.....	739
19.3.5.	Karcinom pankreatu.....	742

20. NEFROLOGIE

Vladimír Tesař

20.1.	Vyšetřovací metody v nefrologii	746
20.1.1.	Anamnéza a fyzikální vyšetření	746
20.1.2.	Laboratorní a pomocná vyšetření.....	747
20.2.	Vrozené vývojové vady.....	752
20.3.	Vrozené nemoci ledvin	753
20.3.1.	Polycystická choroba ledvin autosomálně dominantního typu.....	753
	■ Polycystická choroba ledvin autosomálně recesivního typu.....	753
20.3.2.	Postižení ledvin u dědičných metabolických poruch	754
20.3.3.	Dědičná onemocnění s glomerulárním postižením	755
	■ Alportův syndrom	755
	■ Syndrom nehet-patela	755
	■ Vrozený nefrotický syndrom.....	755
20.3.4.	Nemoci tubulů.....	755
	■ Fancohiho syndrom	755
	■ Renální tubulární acidóza.....	756
	■ Bartterův syndrom.....	756
	■ Nefrogenní diabetes insipidus.....	756
20.4.	Nefrotický syndrom.....	756
20.5.	Nemoci glomerulů.....	758
20.5.1.	Akutní endokapilární glomerulonefritida	761
20.5.2.	Rychle progredující glomerulonefritidy.....	762
	■ Antirenální glomerulonefritida a Goodpastureův syndrom.....	763
20.5.3.	Chronické glomerulonefritidy	763
20.5.3.1.	Idiopatický nefrotický syndrom.....	763
	■ Nefrotický syndrom s minimálními změnami glomerulů	764
	■ Primární fokálně-segmentální glomeruloskleróza	764
20.5.3.2.	Sekundární fokálně-segmentální glomeruloskleróza	765
20.5.3.3.	Membránózní nefropatie	766
20.5.3.4.	IgA nefropatie.....	767
20.5.3.5.	Membranoproliferativní glomerulonefritida.....	768
20.5.4.	Sekundární glomerulopatie.....	769
20.5.4.1.	Diabetická nefropatie	769
20.5.4.2.	Amyloidóza ledvin.....	770
20.5.4.3.	Systémové vaskulitidy s postižením ledvin ..	771
	■ ANCA-asociované vaskulitidy.....	771
	■ Henochova-Schönleinova purpura	772
20.5.4.4.	Postižení ledvin u dalších systémových chorob	772

	■ Systémový lupus erythematoses.....	772
	■ Sklerodermie – systémová skleróza.....	774
	■ Sjögrenův syndrom.....	774
	■ Esenciální smíšená kryoglobulinémie	774
	■ Sarkoidóza	774
20.6.	Infekce močových cest	774
20.7.	Tubulointerstiální nefritidy	776
20.7.1.	Akutní interstiální nefritidy	777
	■ Akutní bakteriální interstiální nefritida..	777
	■ Akutní abakteriální interstiální nefritidy.....	777
20.7.2.	Chronické tubulointerstiální nefritidy.....	778
	■ Chronická bakteriální interstiální nefritida – chronická pyelonefritida.....	778
	■ Analgetická nefropatie	778
20.7.3.	Vežikoureterální reflux a refluxová nefropatie.....	779
	■ Chronické tubulointerstiální nefritidy z jiných příčin.....	779
20.7.4.	Vzácnější onemocnění ledvin a močových cest	780
20.8.	Urolitiáza	780
20.9.	Nádory ledvin	782
20.9.1.	Benigní nádory.....	782
20.9.2.	Karcinom ledviny	782
20.9.3.	Metastázy jiných nádorů do ledvin	783
20.10.	Ledviny a hypertenze.....	783
20.10.1.	Hypertenzní nefropatie.....	784
	■ Benigní nefroskleróza	784
	■ Maligní nefroskleróza	785
20.10.2.	Sekundární renální hypertenze.....	785
	■ Renovaskulární hypertenze	785
	■ Renální parenchymatózní hypertenze	786
20.10.3.	Hypertenze a progrese chronické renální insuficience	787
20.11.	Ledviny a těhotenství.....	788
20.11.1.	Nemoci ledvin v graviditě.....	788
20.11.2.	Hypertenze indukovaná těhotenstvím a preeklampsie.....	788
20.11.3.	Kontraindikace gravidity u nemocí ledvin ..	789
20.12.	Akutní selhání ledvin	789
20.12.1.	Prerenální akutní selhání ledvin	790
20.12.2.	Renální akutní selhání ledvin.....	792
20.12.3.	Postrenální typ akutního selhání ledvin	797
20.13.	Chronické selhání ledvin	798
20.14.	Očišťovací metody	802
20.14.1.	Hemodialýza.....	802
20.14.2.	Peritoneální dialýza	806
20.14.3.	Kontinuální metody	807
20.14.4.	Hemoperfúze.....	808
20.14.5.	Plazmaferéza.....	808
20.15.	Transplantace ledvin	809

21. PORUCHY VÝŽIVY

Štěpán Svačina

21.1.	Malnutrice (František Novák).....	813
21.1.1.	Příčiny malnutrice	813
21.1.2.	Adaptace organismu na hladovění	814
21.1.3.	Diagnostika stavu výživy	815
21.1.4.	Komplikace podvýživy	817
21.1.5.	Prevence a léčba malnutrice	818
21.2.	Umělá výživa.....	819
21.2.1.	Stanovení potřeb pacienta	819
21.2.2.	Potřeba energie.....	820

21.2.3.	Voda a ionty	820
21.2.4.	Makronutrienty	821
21.2.5.	Mikronutrienty	822
21.2.6.	Formy nutriční intervence	824
	Dietní intervence	824
	Enterální výživa	825
	Parenterální výživa	828
21.3.	Obezita (Štěpán Svačina, Petr Sucharda).....	830
21.3.1.	Fyziologická a patofyziologická úloha tukové tkáně	830
21.3.2.	Etiologie a patogeneze obezity	830
21.3.3.	Vyšetření obézního pacienta	832
21.3.4.	Diagnostika obezity	832
21.3.5.	Komplikace obezity	833
21.3.6.	Terapie obezity	834
21.3.7.	Léky vyvolávající obezitu	838

22. PORUCHY ACIDOBAZICKÉ ROVNOVÁHY, VODNÍHO A IONTOVÉHO METABOLISMU

Antonín Kazda, Antonín Jabor

22.1.	Acidobazická rovnováha	841
22.1.1.	Parametry a referenční intervaly	841
22.1.2.	Nárazníkové systémy a pH	841
22.1.3.	Vývoj acidobazických poruch	842
22.1.4.	Iontové systémy a acidobazická rovnováha	844
22.1.5.	Metabolická acidóza	847
22.1.6.	Metabolická alkalóza	848
22.1.7.	Respirační acidóza	850
22.1.8.	Respirační alkalóza	851
21.1.9.	Smíšené poruchy	852
22.2.	Metabolismus vody a sodného iontu	852
22.2.1.	Tělesná voda	852
22.2.2.	Osmolalita	853
22.2.3.	Sodný iont	854
	■ Hyponatrémie	855
	■ Hypernatrémie	856
22.2.4.	Efektivní osmolalita a funkce ledvin	857
22.2.5.	Poruchy efektivní osmolality u postižení mozku	858
	■ Hyponatrémie	858
	■ Hypernatrémie	859
22.2.6.	Předpoklady hodnocení poruch vodního a iontového metabolismu	860
22.3.	Draselný iont	860
	■ Hypokalémie	861
	■ Hyperkalémie	862
22.4.	Hořečnatý iont	863
	■ Hypomagnezémie	864
	■ Hypermagnezémie	865
22.5.	Fosfáty	865
	■ Hypofosfatémie	865
	■ Hyperfosfatémie	866
22.6.	Kalciový iont	866
	■ Hypokalcémie	867
	■ Hyperkalcémie	867
22.7.	Chloridový iont	868

23. METABOLICKY PODMÍNĚNÁ ONEMOCNĚNÍ

Štěpán Svačina

23.1.	Diabetes mellitus	871
	<i>(Jan Škrha, Štěpán Svačina)</i>	

23.1.1.	Diabetes mellitus 1. typu	875
23.1.2.	Diabetes mellitus 2. typu	880
23.1.3.	Akutní komplikace diabetu	883
	■ Hypoglykemické kóma	883
	■ Hyperglykemické ketoacidotické kóma	883
	■ Hyperosmolární neketoacidotické kóma	885
	■ Laktátová acidóza	885
23.1.4.	Chronické komplikace diabetu	885
	■ Diabetická angiopatie	885
	■ Diabetická retinopatie	886
	■ Diabetická nefropatie	886
	■ Diabetická neuropatie	886
	Periferní neuropatie	887
	Autonomní neuropatie	887
	■ Ateroskleróza a diabetes	887
	■ Diabetická noha	888
	■ Další komplikace při diabetu	889
23.1.5.	Perspektivy nových léčebných technologií. Transplantace	889
23.1.6.	Prevence diabetu a posudkové aspekty	890
23.1.7.	Edukace diabetika	891
23.2.	Metabolický syndrom (Štěpán Svačina)	891
23.3.	Ateroskleróza (Richard Česka)	894
23.3.1.	Rizikové faktory	894
23.3.2.	Patologie aterosklerotické léze	897
23.3.3.	Klinický obraz, diagnostika a terapie	898
23.4.	Hyperlipoproteinémie a dyslipoproteinémie	898
23.4.1.	Lipidy, lipoproteiny a apolipoproteiny	
23.4.2.	Transport a metabolismus lipidů	901
23.4.3.	Klasifikace a charakteristika hyperlipoproteinémií	902
23.4.4.	Terapie hyperlipoproteinémií a dyslipoproteinémií	905
23.5.	Poruchy biosyntézy hemu (Milan Kaláb)	908
23.6.	Poruchy metabolismu purinů	908
	<i>(Pavel Klener)</i>	
23.6.1.	Hyperurikémie	909
23.6.2.	Dna	910
23.6.3.	Syndrom nádorového rozpadu	910
23.7.	Choroby kostí metabolického původu	910
	<i>(Petr Broulík)</i>	
23.7.1.	Osteoporóza	911
23.7.2.	Osteomalacie	916
23.7.3.	Pagetova kostní choroba	918
23.7.4.	Osteopetróza	919

24. ENDOKRINOLOGIE

Václav Hána, Michal Kršek

24.1.	Choroby hypothalamo-hypofyzárního systému	925
	<i>(Josef Marek, Václav Hána, Michal Kršek)</i>	
24.1.1.	Hypothalamické hyperfunkční syndromy	926
	■ Pubertas praecox	926
24.1.2.	Hypothalamické hypofunkční syndromy	927
	■ Diabetes insipidus centralis	927
	■ Hypothalamický hypopituitarismus	928
	■ Endokrinologická symptomatologie při mentální anorexii	928
24.1.3.	Choroby hypofýzy	929
	■ Hypopituitarismus při chorobách hypofýzy	929
	■ Expanzivní procesy hypofýzy	930
	■ Akromegalie a gigantismus	932

■ Prolaktinomy.....	933	24.6. Onemocnění gonád (Václav Hána).....	973
■ Adenomy z thyreotropních buněk.....	934	24.6.1. Onemocnění varlat.....	973
■ Adenomy z gonadotropních buněk.....	935	24.6.1.1. Vyšetření funkce varlat.....	974
■ Cushingův syndrom, Cushingova choroba.....	935	24.6.1.2. Primární poruchy varlat.....	974
■ Lymfocytární hypofyzitida.....	938	■ Oboustranná anorchie.....	974
24.2. Choroby štítné žlázy (Zdeňka Límanová) ...	939	■ Kryptorchismus.....	974
24.2.1. Vyšetřovací metody.....	940	■ Klinefelterův syndrom.....	975
24.2.2. Struma.....	941	■ Syndrom Noonanové.....	975
24.2.3. Hyperthyreóza.....	943	■ Selhání funkce semenotvorných kanálků v dospělosti.....	975
■ Gravesova-Basedowova choroba.....	943	■ Pokles funkce Leydigových buněk v dospělosti a stáří.....	975
■ Toxický adenom štítné žlázy.....	946	24.6.1.3. Centrální příčiny poruch funkce varlat.....	975
■ Polynodózní toxická struma.....	947	■ Hyperprolaktinémie.....	976
■ Thyreotoxická krize.....	947	■ Praderův-Williho syndrom.....	976
■ Subklinická thyreotoxikóza.....	948	■ Laurenceův-Moonův a Bardetův-Biedlův syndrom.....	976
24.2.4. Hypothyreóza.....	948	24.6.1.4. Poruchy účinku androgenů.....	976
■ Periferní hypothyreóza.....	948	24.6.1.5. Porucha funkce varlat při systémových onemocněních.....	976
■ Centrální hypothyreóza.....	950	24.6.1.6. Gynekomastie.....	976
■ Myxedémová kóma.....	950	24.6.1.7. Nádory varlat.....	977
■ Subklinická hypothyreóza.....	951	24.6.2. Onemocnění vaječníků.....	977
24.2.5. Záněty štítné žlázy.....	951	24.6.2.1. Primární poruchy vaječníků.....	978
■ Akutní tyreoiditida.....	951	■ Turnerův syndrom.....	978
■ Subakutní tyreoiditida.....	951	■ Předčasné ovariální selhání.....	978
■ Chronická tyreoiditida.....	951	24.6.2.2. Centrální poruchy funkce vaječníků.....	978
■ Fibrózní tyreoiditida.....	952	■ Hypogonadotropní hypogonadismus.....	978
■ Radiační tyreoiditida.....	952	■ Hyperprolaktinémie.....	979
24.2.6. Thyreopatie v graviditě.....	952	24.6.2.3. Poruchy funkce vaječníků spojené s hypersekrecí androgenů.....	979
24.2.7. Nádory štítné žlázy.....	953	■ Hyperplazie nadledvin manifestující se v dospělosti.....	979
■ Benígní nádory.....	953	■ Nádory ovarii a nadledvin.....	979
■ Maligní nádory.....	953	24.6.2.4. Hirsutismus.....	979
24.3. Choroby příštítých tělísek955		24.6.2.5. Nádory vaječníků.....	980
(Petr Broulík)		24.7. Endokrinní nádory trávicího ústrojí980	
24.3.1. Primární hyperparathyreóza.....	956	(Jan Škrha)	
24.3.2. Sekundární hyperparathyreóza.....	959	24.7.1. Fyziologie gastrointestinálních hormonů.....	980
24.3.3. Terciální hyperparathyreóza.....	960	24.7.2. Nádory s nadprodukcí gastrointestinálních hormonů.....	981
24.3.4. Hypoparathyreóza.....	960	■ Nádor produkující inzulin.....	981
24.3.5. Pseudohypoparathyreóza.....	961	■ Nádor produkující gastrin.....	983
24.3.6. Nádory příštítých tělísek.....	962	■ Nádor produkující VIP.....	983
24.4. Choroby kůry nadledvin962		■ Nádor produkující glukagon.....	983
(Michal Kršek, Jiří Widimský jr.)		■ Nádor produkující somatostatin.....	983
Anatomické a fyziologické poznámky.....	962	■ Karcinoid.....	984
24.4.1. Adrenokortikální insuficience.....	964	24.8. Polyglandulární syndromy985	
24.4.2. Adrenokortikální hyperfunkce.....	966	(Václav Hána, Josef Marek)	
24.4.2.1. Hyperkortizolismus – Cushingův syndrom.....	967	24.8.1. Mnohočetné endokrinní neoplazie.....	985
24.4.2.2. Mineralkortikoidně podmíněné arteriální hypertenze.....	967	■ MEN I – Wermerův syndrom.....	985
■ Primární hyperaldosteronismus.....	967	■ MEN IIA – Sippleův syndrom.....	986
■ Nadprodukce prekurzorů aldosteronu – deoxykortikosteronu.....	969	■ MEN IIB.....	987
■ Zvýšený účinek kortizolu na mineralokortikoidní receptory.....	969	24.8.2. Autoimunitní polyglandulární syndromy.....	987
Syndrom zdánlivé nadprodukce mineralokortikoidů.....	969	■ Autoimunitní polyglandulární syndrom I. typu.....	988
Získaný deficit HSD2 v důsledku exogenního přívodu lékořice.....	969	■ Autoimunitní polyglandulární syndrom II. typu.....	988
24.4.2.3. Kongenitální adrenální hyperplazie.....	969		
■ Deficit 21-hydroxylázy.....	969		
■ Deficit 11 β -hydroxylázy – Bongiovanniho-Eberleinův syndrom.....	970		
■ Deficit 3 β -hydroxysteroidní dehydrogenázy.....	970		
24.4.3. Náhodně zjištěné zvětšení nadledvin.....	971		
24.5. Choroby dřeně nadledvin971			
(Jiří Widimský jr.)			
24.5.1. Hyperfunkce dřeně nadledvin – feochromocytom.....	971		
24.5.2. Hypofunkce dřeně nadledvin.....	973		
		25. REVMATOLOGIE	
		Karel Pavelka	
		25.1. Základní vyšetřovací metody991	
		25.1.1. Anamnéza.....	991
		25.1.2. Klinické vyšetření kloubů a páteře.....	991

25.1.3.	Laboratorní vyšetření	992
25.2.	Revmatoidní artritida (Jiří Vencovský).....	993
25.3.	Juvenilní idiopatické artritidy.....	1000
25.4.	Difúzní onemocnění pojiva	1001
	(Radim Bečvář, Jiří Vencovský)	
25.4.1.	Systémový lupus erythematoses.....	1001
25.4.2.	Systémová sklerodermie	1005
25.4.3.	Polymyozitida a dermatomyozitida.....	1007
25.4.4.	Sjögrenův syndrom.....	1008
25.4.5.	Vaskulitidy	1010
25.4.6.	Antifosfolipidový syndrom.....	1010
25.5.	Spondylartritidy (Jiří Štolfa)	1010
25.5.1.	Reaktivní artritida.....	1011
25.5.2.	Ankylozující spondylitida – Bechtěrevova nemoc (Šárka Forejtová)	1012
25.5.3.	Psoriatická (spondyl)artritida (Jiří Štolfa) ..	1015
25.5.4.	Enteropatické spondylartritidy	1017
25.6.	Osteoartróza (Karel Pavelka).....	1017
25.6.1.	Gonartróza.....	1021
25.6.2.	Koxartróza	1022
25.6.3.	Osteoartróza drobných kloubů ruky	1022
25.6.4.	Osteoartróza v oblasti páteře.....	1023
25.6.5.	Osteoartróza v jiných lokalizacích.....	1023
25.7.	Onemocnění indukovaná krystaly	1023
25.7.1.	Dna	1023
25.7.2.	Nemoc z ukládání kalciumpyrofosfát- dihydrátu	1026
25.8.	Infekční artritidy (Helena Dejmková)	1027
25.8.1.	Bakteriální artritidy negonokokové.....	1027
25.8.2.	Infekční artritida gonokoková.....	1028
25.8.3.	Osteoartikulární tuberkulóza	1028
25.8.4.	Mykotické osteoartikulární infekce.....	1029
25.8.5.	Virové artritidy.....	1029
25.8.6.	Artritida při lymeské borrelióze	1029
25.9.	Nádory pohybového aparátu (Jiří Štolfa) ..	1030
25.9.1.	Primární nádory	1030
	■ Benigní nádory.....	1030
	■ Maligní nádory.....	1030
25.9.2.	Sekundární nádory	1031
25.9.3.	Muskuloskeletální paraneoplastické syndromy	1031
25.9.4.	Maligní nádory při difúzních onemocněních pojiva.....	1032
25.10.	Artropatie při endokrinních onemocněních.....	1032
25.10.1.	Diabetes mellitus.....	1033
25.10.2.	Akromegalie	1034
25.10.3.	Thyreoiditida	1034
25.10.4.	Hyperthyreóza.....	1034
25.10.5.	Hypothyreóza.....	1034
25.10.6.	Hyperparathyreóza	1035
25.10.7.	Hypoparathyreóza	1035
25.10.8.	Účinky terapie glukokortikoidy	1035
25.11.	Chirurgická léčba revmatických onemocnění (Pavel Vavřík).....	1035
25.12.	Mimokloubní revmatismus	1037
	(Irena Koudelková, Hana Jarošová)	
25.12.1.	Mimokloubní celkový revmatismus	1037
	■ Revmatická polymyalgie a temporální arteritida	1037
	■ Fibromyalgie.....	1037
25.12.2.	Mimokloubní regionální revmatismus	1038
	■ Komplexní regionální bolestivý syndrom	1038
	■ Syndrom bolestivého ramene.....	1039
25.12.3.	Mimokloubní lokalizovaný revmatismus – onemocnění měkkých tkání z přetížení..	1040

	■ Entezopatie	1040
	■ Burzitidy.....	1040
	■ Tendinitida a tendosynovitida	1040
	■ Tietzův syndrom	1041
	■ Úžinové syndromy.....	1041
	Syndrom karpálního tunelu	1041
	Úžinové syndromy v jiných lokalizacích	1041
25.12.4.	Bolesti zad	1041
25.13.	Revmatická horečka (Karel Pavelka).....	1042

26. INFEKČNÍ NEMOCI

Jiří Beneš

26.1.	Vyšetřovací metody	1045
26.2.	Horečnaté stavy	1047
	■ Horečka nejasné etiologie.....	1047
26.3.	Vybrané virové infekce	1049
26.3.1.	Chřipka.....	1049
26.3.2.	Klíšková meningoencefalitida.....	1050
	(Hanus Rozsypal)	
26.3.3.	Varicela a herpes zoster.....	1050
26.3.4.	Infekční mononukleóza	1051
26.3.5.	Cytomegalovirové infekce.....	1052
26.3.6.	Infekce lidským virem imunitní nedostatečnosti	1052
26.3.7.	Epidemická parotitida	1056
26.3.8.	Rubeola.....	1056
26.3.9.	Virové hepatitidy.....	1056
26.4.	Vybrané bakteriální infekce (Jiří Beneš) ...	1056
26.4.1.	Legionelóza	1057
26.4.2.	Tularémie	1057
26.4.3.	Lymeská borrelióza.....	1058
26.4.4.	Akutní hnisavá meningitida	1059
	(Hanus Rozsypal)	
26.4.5.	Průjemová onemocnění bakteriálního původu (Jiří Beneš)	1060
26.5.	Vybrané mykotické infekce (Jan Haber) ...	1061
26.5.1.	Kandidóza	1062
26.5.2.	Aspergilóza	1062
26.5.3.	Pneumocystóza	1062
26.6.	Vybrané protozoární infekce	1062
	(Hanus Rozsypal)	
26.6.1.	Toxoplazmóza	1063
26.6.2.	Malárie	1063
26.7.	Prionové nemoci (Jiří Beneš).....	1063
26.8.	Sepse a septický šok	1064
	■ Meningokoková sepsis	1066

27. AKUTNÍ OTRAVY

Daniela Pelclová

27.1.	Obecné zásady léčení otrav a základní vyšetření	1070
27.1.1.	Primární eliminace toxické látky – dekontaminace.....	1071
27.1.2.	Sekundární eliminace.....	1073
27.2.	Nejčastější intoxikace léky.....	1075
27.2.1.	Benzodiazepiny.....	1075
27.2.2.	Nesteroidní antirevmatika	1076
27.2.3.	Salicyláty	1076
27.2.4.	Paracetamol	1077
27.2.5.	Antidepresiva	1077
27.2.6.	Neuroleptika	1078

27.2.7.	Beta-blokátory	1078	28.1.2.	Radiační ochrana při lékařských vyšetřeních.....	1094
27.2.8.	Blokátory kalciových kanálů	1079	28.1.3.	Akutní nemoc z ozáření.....	1094
27.2.9.	Inhibitory ACE a blokátory angiotenzinového receptoru.....	1079	28.2.	Poškození neionizujícím zářením.....	1096
27.2.10.	Theophyllin.....	1079		(<i>Milan Tuček</i>)	
27.3.	Otravy návykovými látkami.....	1080	28.3.	Poškození elektrickým proudem.....	1099
27.3.1.	Látky s halucinogenním a psychostimulačním účinkem	1080	28.3.1.	Poškození střídavým proudem	1099
	■ Kanabinoidy – marihuana a hašiš	1080	28.3.2.	Zasažení bleskem	1100
	■ LSD	1080	28.4.	Přehřátí a podchlazení	1100
	■ Látky na bázi amfetaminu	1081	28.4.1.	Přehřátí – tepelný úžeh, insolace – sluneční úžeh.....	1100
	■ Návyková narkotika – opiáty a opioidy ..	1081	28.4.2.	Hypotermie.....	1101
27.3.2.	Rostliny vyvolávající halucinace	1082	28.4.3.	Zaspání lavinou.....	1102
	■ Durman.....	1082	28.5.	Utopení a tonutí.....	1102
	■ Rulík zlomocný	1082	28.6.	Poškození abnormálním barometrickým tlakem.....	1103
27.4.	Intoxikace houbami.....	1082	28.6.1.	Dekompresní nemoc	1103
27.4.1.	Halucinogenní houby.....	1082	28.6.2.	Horská nemoc	1103
27.4.2.	Faloidní houby	1082	28.7.	Poškození hlukem.....	1104
27.4.3.	Houby vyvolávající mykoatropinový syndrom	1083	28.8.	Poškození vibracemi.....	1105
27.4.4.	Houby vyvolávající muskarinový syndrom	1083	28.9.	Zdravotní problémy při letecké přepavě (<i>Pavel Klener</i>).....	1106
27.4.5.	Houby vyvolávající gastroenteritický syndrom	1083			
27.5.	Intoxikace zmiřím jedem.....	1083			
27.6.	Otravy průmyslovými látkami	1084			
27.6.1.	Kyseliny a louhy	1084			
27.6.2.	Alkoholy	1084			
	■ Ethylalkohol.....	1084			
	■ Methylalkohol	1085			
	■ Glykoly	1086			
27.6.3.	Insekticidy organofosforové a karbamátové	1086			
	■ Organofosforové insekticidy	1086			
	■ Karbamátové insekticidy.....	1087			
27.6.4.	Methemoglobinizující látky.....	1087			
27.6.5.	Otrava oxidem uhelnatým	1087			
27.6.6.	Otrava kyanovodíkem a kyanidy	1088			
27.6.7.	Látky dráždivé dýchací cesty a plíce.....	1089			
27.6.8.	Průmyslové přípravky chemické povahy....	1089			

28. POŠKOZENÍ Z FYZIKÁLNÍCH PŘÍČIN

Milan Tuček

28.1.	Poškození ionizujícím zářením	1091
	(<i>Vladislav Klener</i>)	
28.1.1.	Vztah dávky záření a biologického účinku.....	1091

29. LABORATORNÍ VYŠETŘENÍ

Tomáš Zima

29.1.	Význam biochemického vyšetření.....	1109
29.2.	Zásady laboratorního vyšetřování	1110
29.2.1.	Preanalytická část laboratorního vyšetření – biologické vlivy	1110
29.2.2.	Odběr materiálu.....	1111
29.2.3.	Transport materiálu.....	1113
29.2.4.	Skladování materiálu.....	1113
29.3.	Referenční hodnoty	1113

30. VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ NA INTERNETU

Pavel Klener jr.

30.1.	Nejdůležitější medicínské databáze	1123
30.2.	Domovské stránky odborných periodik a odborných lékařských společností	1126
30.3.	Některé užitečné adresy.....	1127

REJSTRÍK	1129
-----------------------	-------------